

ACHALKALAKİ

Güney Gürcistan'da Achalkalaki Kasabası'nın doğusunda, 1883 m. yüksekliğindeki Amiranis volkanı yer alır. Burası yüksek **Džavacheti Platosu'nun** da 150 m. kadar üstündedir. Bu yüksek plato III. Zaman'a (Tersiyer/Miosen-Pliosen) ait pyroklastik kayalarla ve Pliosen-Erken Pleistosen döneme ait bazaltlardan oluşmuştur.

1960'lı yılların başında **Dr. Abesalom Vekua** (1925-2014) Amiranis Dağı'nın alt yamaçlarında paleontolojik bir kazı gerçekleştirmiştir. Bu kazıda zengin bir fauna ile karşılaşmıştır. Başlıca türler *ursus sp.*, *Meles meles*, *Panthera cf. Tigris*, *Mammuthus aff. Trogontherii*, *Archidiskodon sp.* (mamut), *Equus süssenbornensis*, *Equus hipparionoides*, *Dicerorhinus etruscus* (gergedan), *Hippopotamus georgicus*, *Praemegaceros verticornis* ve *capra sp.* (dağ keçisi)'dir. Bu türlerden de anlaşılacağı üzere Achalkalaki platosu ve çevresi, açık step bitki örtüsüyle kaplanmış durumdaydı. Bu durum paleobotanik kalıntılarla da desteklenmiştir.

Achalkalaki'de bulunan birikmiş malzemenin kısmen insanlar tarafından oluşturulduğu sanılmıştır. Bu sebepten **M. K. Gabunia**, A. Vekua tarafından incelenen alanın yakınında 1992-1994 yılları arası bir deneme sondajı açmıştır. Aktüel yüzeyin 80-110 cm. altında bazı aletler (6 adet) ve kemikler bulunmuştur. Kemiklerini bazılarının üzerinde ise kasaplık izleri görülmüştür. Geniş kenarlı bir andezit yonga bu kemiklerle ilişkilendirilmiştir. Böylece Achalkalaki'nin aynı zamanda bir arkeolojik sit olduğu anlaşılmıştır. Fakat faunal kalıntıların birikmesinde insanların rolünün incelenmesi gerekmektedir.

1995 yılında **D. S. Adler**, Achalkalaki'de uluslararası yeni bir proje başlatmak için herkesi Gürcistan'a davet etmiştir. Adler'in başlıca iki amacı vardı:

- 1) Gabunia'nın arkeolojik kazılarını genişletmek,
- 2) Yeni analizler için paleontoloji, sedimantoloji ve palinoloji örnekleri toplamak.

1995-1996 sezonlarında yapılan yoğun kazılarda hiçbir arkeolojik yontmataş alet bulunamamıştır. Adler kazılara devam ederken Gabunia Amiranis Gora Dağı çevresinde yüzey araştırmasına başlamıştır. Gabunia çeşitli kontekslerde toplam 14 andezit alet daha bulmuştur. Toplanan bu aletler, daha önce 1992-1994 yılları arasında Achalkalaki lokalitesinde keşfedilen 6 alete benzer. Bu malzeme ile ilgili olarak Gabunia'nın verdiği bilgilerden parçaların Acheuleen ve Mousterien epokları temsil ettiği anlaşılmaktadır.

TAMAN, KURGAN CİMBAL

Karadeniz ile Azak Denizi arasındaki Taman Yarımadası'nda çok sayıda paleontolojik sit bilinmektedir. Taman Koyu'nun doğu kıyısındaki kum ocaklarına yakın olan antik Kepy şehrinde birçok hayvan kemiği bulunmuştur. Hayvan kemikleri çoğunlukla kumlu ve konglomeralı tabakalar içinde yatay olarak yataklar halinde depolanmışlardır. Keşfedilen kemiklerin büyük çoğunluğu uzun kemik parçalarından, kafataslarından, geyik boynuzlarından ve izole dişlerden oluşmaktadır.

Vereščagin (1957) kemiklerdeki kırılmaların insanların kullanımından dolayı olduğunu düşünmektedir. Bazı orta boy hayvanların örneğin; geyiklerin, uzun kemikleri Orta ve Üst Paleolitik insanlar tarafından kırılmışlardır. Karşılaştırılabilir kırılmış örnekler Orta Volga Bölgesi'nde orta pleistosen dolgulardan bulunmuştur. Bazı taş aletler Cimbal taş ocağında bulunmuştur. Bunlar A. Formozov tarafından yayınlanmıştır. Bunlardan biri düz topuklu, vurma yumrusu hafif belirgin bir yongadır. Diđeri ise disk biçimli bir alettir.